

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.2.1 การสร้างเครื่องมือ
 - 3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขิงเทรา ในโรงเรียน 344 แห่ง ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 344 คน และครูจำนวน 4,520 คน รวมทั้งสิ้น 4,864 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขิงเทรา จำนวน 357 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608)

3.1.3 เทียบสัดส่วนเพื่อหาจำนวนผู้บริหารและครู และสุ่มแบบแบ่งชั้น ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร 25 คน เป็นครู 332 คน รวมทั้งสิ้น 357 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นจริงและที่คาดหวัง จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับกำหนดช่วงคะแนนไว้ ดังนี้

5 หมายถึง มีภาวะผู้นำมากที่สุด

4 หมายถึง มีภาวะผู้นำมาก

3 หมายถึง มีภาวะผู้นำปานกลาง

2 หมายถึง มีภาวะผู้นำน้อย

1 หมายถึง มีภาวะผู้นำน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม นอกเหนือจากตอนที่ 2 ใช้การสังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis)

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาใน 2 แบบ 6 ด้าน

(1) ภาวะผู้นำแบบจัดการ ใน 2 ด้าน

ก. การให้รางวัลตามสถานการณ์

ข. การบริหารแบบวางเฉย

(2) ภาวะผู้นำแบบปฏิรูป ใน 4 ด้าน

ก. การสร้างบารมี

ข. การสร้างแรงบันดาลใจ

ค. การกระตุ้นให้เกิดปัญญา

ง. การคำนึงถึงความเป็นเอกบุคคล

2) ศึกษานิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ ตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3) ศึกษาแบบสอบถามของนวลทิพย์ กาฬศิริ (2547, หน้า 98-104)

4) สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง

5) นำแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา จำนวน 5 คน (รายชื่อในภาคผนวก ฉ)

2) นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระแก้ว จำนวน 30 คน ดังนี้ โรงเรียนวังหลังวิทยาคม ผู้บริหาร 1 คน ครู 14 คน โรงเรียนบ้านมหาเจริญ ผู้บริหาร 1 คน ครู 14 คน

3) นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อแบบสอบถามภาวะผู้นำที่เป็นจริงของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ระหว่าง .25-.86 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อแบบสอบถามภาวะผู้นำที่คาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ระหว่าง .20-.79 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 (ภาคผนวก ค)

4) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

5) สัมภาษณ์เพิ่มเติมกับผู้บริหารและครู จำนวน 50 คน ใช้การสังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ขอนหนังสือจากสำนักงานประสานงานบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขิงตรา เขต 1-2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไปโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.3.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง และส่งคืนทางไปรษณีย์โดยใส่ซองติดแสตมป์ ถึงผู้วิจัยใน 2 สัปดาห์

3.3.3 ส่วนแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน ผู้วิจัยนัดมารับแบบสอบถามคืน ภายใน 1 สัปดาห์

3.3.4 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 357 ชุด ได้กลับคืนมา 351 ชุด เป็นฉบับสมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 98.31

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3.4.2 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และค่าร้อยละ

3.4.3 ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ของบุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 23-24) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4.4 ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบวิเคราะห์โดยใช้ค่าที (t -test)

3.4.5 ตอนที่ 4 การสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูโดยใช้การตั้งเคราะห์เนื้อหา

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.5.1 สถิติที่ใช้ในพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่

3.5.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

3.5.3 การทดสอบค่าที (t -test)